

której publikacja dotyczy. W B.z. stosuje się *opis bibliograficzny skrótowy.

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI CZASOPISM rejestruje artykuły z czasop., niekiedy rozprawy zamieszczone w wydawnictwach lub dziełach zbiorowych. Historia retrospektywnych B.z.cz. za granicą sięga końca XVII w.: dzieło Corneliusa van Beughem *Apparatus ad historiam novissimam...* (t. 1-5, Amsterdam 1689-1710) wykazuje zawartość kilkunastu czasop. (ok. 22 000 poz.). Retrospektywne B.z.cz. były później podejmowane w XIX w. w niektórych krajach. Z najstarszych, przeważnie ukazujących się do dziś, można wymienić: „Bibliographie der Deutschen Zeitschriftenliteratur” (R. 1 za 1896), „Bulletin des Sommaires des Périodiques de Belgique” (publikowany nieregularnie od 1899), amer. „Reader's Guide to Periodicals Literature” (od 1901, dwutygodnik z *kumulacjami rocznymi i kilkuletnimi), holenderski „Nijhoff's Index op de Nederlandse Periodieken van Algemene Inhoud” (R. 1 za 1909/1910), miesięcznik angielski „Subject Index to Periodicals” (od 1915, kwartalnik z kumulacjami rocznymi). Właściwy rozwój B.z.cz. zaczął się po drugiej wojnie światowej; wg współczesnej koncepcji *bibliografii narodowej B.z.cz. stanowi jeden z jej członów. W pełni zrealizowano to w krajach socjalistycznych, w których ukazują się regularnie miesięcznie B.z.cz.: Bułgaria (od 1952), Czechosłowacja (czeska od 1953, słowacka od 1955), Jugosławia (od 1950), Rumunia (od 1953), Węgry (od 1950); w ZSRR ukazują się oddzielnie trzy bibliogr. zawartości: tygodniowe — czasopism (od 1926) i dzienników (od 1936) oraz kwartalna — recenzji (od 1934). — Najważniejsze międzynarodowe bieżące B.z.cz.: „International Index to Periodical Literature” (New York, od 1907), kwartalnik z kumulacjami rocznymi i kilkuletnimi, oraz wydawana przez Dietricha w NRF „Bibliographie der Fremdsprachigen Zeitschriftenliteratur” (od 1911). — Retrospektywne B.z.cz. były w w. XIX podejmowane w niektórych krajach (o pełnym bądź ograniczonym zakresie), np.: *An index to periodical literature* (wyd. 1 oprac. przez W.F. *Poole'a pod nieco zmienionym tytułem, New York 1848; wyd. 3, Boston 1882, popr. 1891, oraz 5 suplementów 1888-1908). W Anglii Royal Society of London wydał w 19 tomach w 1867-1925 *Catalogue of scientific papers* za okres 1800-1900, w Rumunii wyszła w 1966 *Bibliografia analitică a periodicelor românești* (vol. 1: 1790-1850). Retrospektywne B.z.cz. obejmujące późniejsze okresy są bardzo rzadko opracowywane ze względu na ogrom materiałów. Na wielką skalę jest zakrojona jugosłowiańska B.z.cz. za okres 1768-1945 *Bibliografija rasprava, članaka i književnih radova* (Zagreb, od 1956). — Pierwsze próby B.z.cz. w Polsce sięgają końca XIX w.: w 1882-1886 ukazywała się w miesięczniku „Wia-

domości Bibliograficzne Warszawskie” bieżąca B.z.cz. Wybór ważniejszych artykułów był rejestrowany także w 1901-1914 w miesięczniku „Książka”. Pierwszą właściwą B.z.cz. polską jest wydawnictwo *Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej „Bibliografia Zawartości Czasopism” (próbne tomy za drugie półr. 1947 i 1948; od 1951 za pierwsze półr., następnie jako miesięcznik). Bibliogr. ta wykazała w 1966 zawartość 895 czasop., rejestrując prawie 64 000 poz.

M. Dzikowski: *Bibliogr. zawartości czasop.*, Prz. Bibl. 1929 z. 3. — S. Wierczyński: *Organizacja bibliogr. pol.* W: IV Zjazd Bibliotekarzy Pol. Referaty. Cz. 1. 1936. — L.N. Malclès: *Les Sources du travail bibliographique*. T. 1. 1950.

BIBLIOLIT (gr. líthos = kamień), książka skamieniała; pozostałość lub ślad rękopisu zasypanego przez lawę wulkaniczną i zamienionego w skamieniałość.

BIBLIOLOGIA zob. NAUKA O KSIĄŻCE.

BIBLIOMANIA (gr. manía = szal, żądza), chorobliwa, wynaturzona miłość do książek; zbieractwo książek rzadkich lub efektownych bez względu na ich wartości intelektualne i użytkowe. **B.** prowadziła niektórych zbieraczy do oszustw, kradzieży, a nawet zbrodni (np. proboszcz hiszpański Don Vincente w pierwszej poł. XIX w., teolog protestancki Johann Georg Tinus, 1764-1846, i in.) w imię zdobycia upragnionej książki.

H. Jackson: *The anatomy of bibliomania*. 1952.

BIBLIOPEGA zob. INTROLIGATOR.

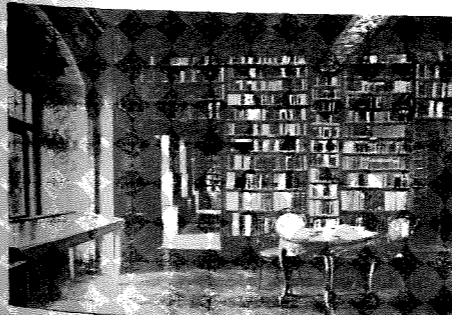
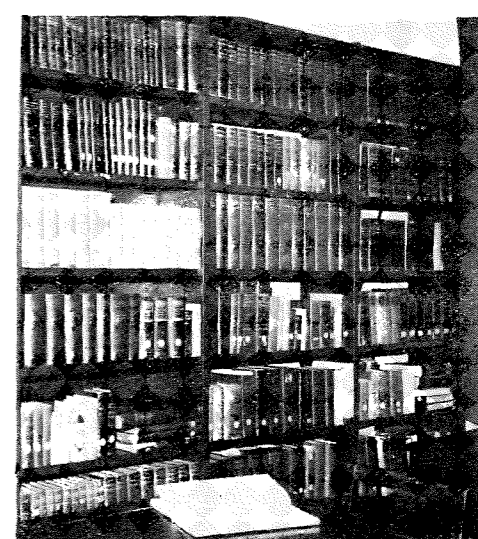
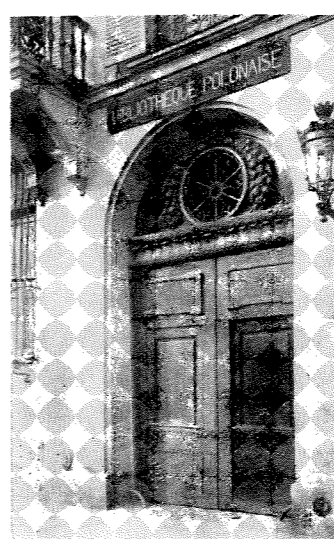
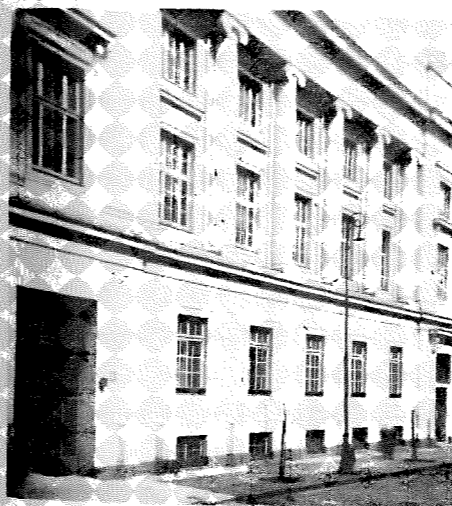
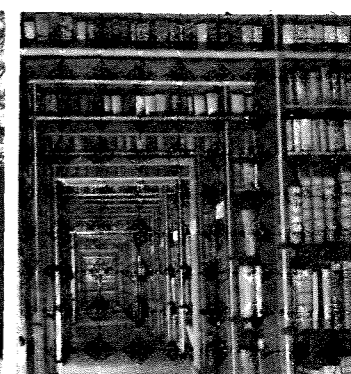
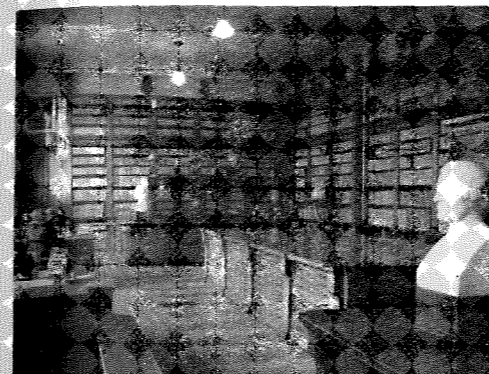
BIBLIOPOLA, księgarz w świecie gr.-rzymskim. Najwybitniejsi księgarze-nakładcy w starożytności to Attik (*Atticus), Sozjusz, Tryfon, Atrectus i Dorus. Nazwą tą określano księgarza również później, w Polsce do końca XVIII w.

Zob. też KSIĘGARSTWO W STAROŻYTNOSCI.

BIBLIPOLEJA, nazwa księgarni w świecie grecko-rzymskim. Handel książką rozwinął się zarówno w Atenach i Rzymie, jak i w mniejszych miastach. Z biegiem czasu sklepy z książkami stały się miejscem spotkań pisarzy i uczonych (*Księgarstwo — K. w starożytności).

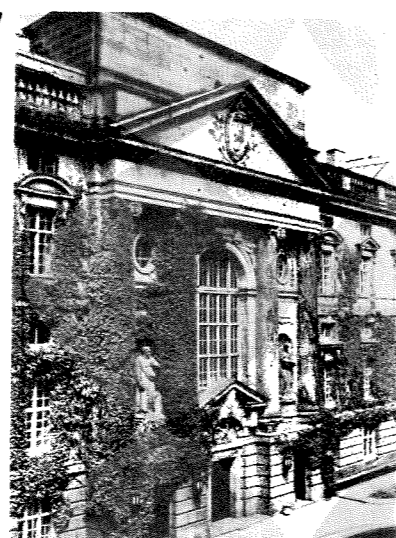
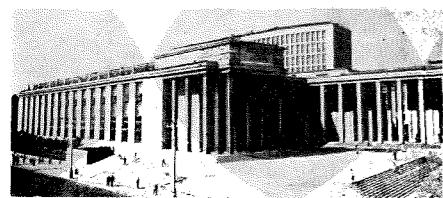
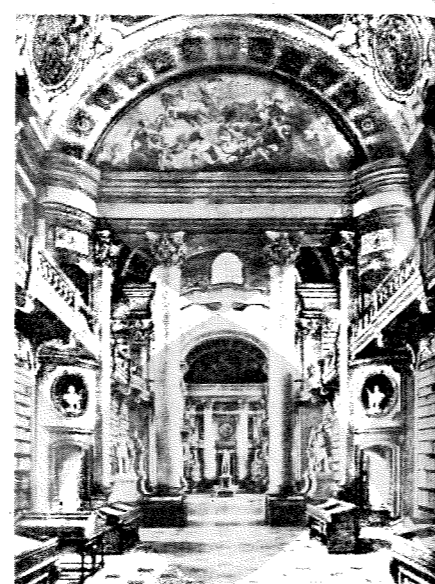
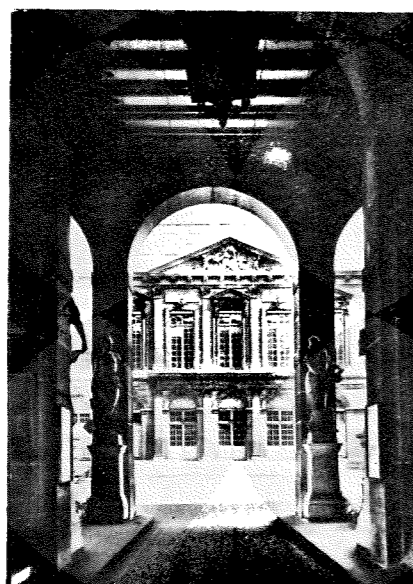
BIBLIOTEKA DO AJUDA W LIZBONIE zob. PORTUGALIA — Biblioteki.

BIBLIOTEKA (gr. biblion albo biblos = książka, theke = składnica): 1. Pomieszczenie dla książek (budynek,

TAB. 7. BIBLIOTEKI POLSKIE

1. Biblioteka Jagiellońska w Krakowie. — 2. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. — 3. Biblioteka Narodowa w Warszawie. Zakład Starych Druków, tzw. Sala Wilanowska. — 4. Biblioteka PAN w Kórniku. — 5. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu (magazyn starych druków). — 6. Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy. — 7. Biblioteka Polska w Raperswili (sala biblioteczna). — 8. Biblioteka Polska w Paryżu (wejście od Quai d'Orléans). — 9. Biblioteka Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie (fragment czytelnia)

7. Biblioteka im. W.I. Lenina w Moskwie. — 5. Biblioteka Kongresu (Library of Congress) w Waszyngtonie. — 6. Biblioteka Muzeum Brytyjskiego (British Museum) w Londynie. — 7. Biblioteka Państwowa (Deutsche Staatsbibliothek) w Berlinie. — 8. Biblioteka Watykańska (Bibliotheca Apostolica Vaticana)

TAB. 8. BIBLIOTEKI ZAGRANI-CZNE

1. Biblioteka Strahowska w Pradze, sala zw. teologiczną. — 2. Biblioteka Narodowa (Bibliothèque Nationale) w Paryżu, wejście główne i dziedzińiec wewnętrzny. — 3. Biblioteka Narodowa (Österreichische Nationalbibliothek) w Wiedniu. — 4. Biblioteka im. W.I. Lenina (Gosudarstwiennaja Biblioteka SSSR im. W.I.

lokal, szafa). — 2. Księgozbiór. — 3. Instytucja, która gromadzi i udostępnia księgozbiór. Termin B. przeszedł ewolucję swego znaczenia. We wczesnym średniowieczu B. nazywano także *Biblię (Bibliotheca), w XVI w. przyjęła się na długo, chętnie i powszechnie używany termin B. na określenie spisów i zestawień bibliograficznych. Z czasem przybierał jednak coraz bardziej instytucjonalny sens, zgodnie z historycznym rozwojem zadań i funkcji B. Współczesna B. jest instytucją usługową, która upowszechniając dotychczasowy dorobek myśli ludzkiej, współdziała w rozwoju nauki, gospodarki, kultury i oświaty. Do podstawowych funkcji B. należy: planowe *gromadzenie i uzupełnianie księgozbioru, *opracowywanie go wg obowiązujących norm i przepisów, przechowywanie w odpowiednim porządku i zabezpieczanie, informowanie o nim i jego zawartości oraz *udostępnianie czytelnikom. Zakres i formy usług pełnionych przez daną B. kształtują się w zależności od potrzeb jej środowiska czytelniczego. W skład księgozbioru bibliotecznego wchodzi przede wszystkim dokumenty tekstowe (książki, czasopisma, rękopisy, ulotki) oraz zapisy dźwięku i obrazu (nuty, mapy, ryciny, rysunki, mikrofilmy, fotogramy, płyty, taśmy dźwiękowe). Warunkiem należytego funkcjonowania B. jest odpowiednio wyposażony budynek (lokal) biblioteczny oraz zespół *bibliotekarzy posiadających kwalifikacje zawodowe. Zależnie od przyjętych kryteriów klasyfikacji wyodrębnia się trzy różne typy B. Ze względu na charakter środowiska czytelniczego i formy wykonywanych usług wyróżnia się *B. naukowe, *B. fachowe, *B. powszechne, *B. szkolne. W oparciu o kryterium zakresu tematycznego księgozbioru wyróżnia się *B. ogólne (uniwersalne) i *B. specjalne, w zależności od metod udostępniania — *B. prezencyjne i B. wypożyczające (udostępniające poza teren B.), B. zamknięte (pełniące usługi dla ograniczonego kręgu czytelników) i *B. publiczne. Ze względu na terytorialny zasięg działania, zwłaszcza w zakresie archiwizowania piśmiennictwa i informowania o nim, wyróżnia się *B. narodowe i *B. regionalne. Pod względem formalno-prawnym B. stanowią bądź instytucje samoistne (posiadające odrębny byt prawny), bądź niesamoistne (stanowiące organiczną część instytucji, z której środków są utrzymywane). Zależnie od osób prawnych, utrzymujących i finansujących B., wyodrębnia się *B. państwowe, B. samorządowe, *B. społeczne i *B. prywatne. Klasyfikacje B. mają charakter schematyczny, w praktyce podziały nie rysują się ostro i krzyżują ze sobą.

Dzieje. Pośrednie przekazy źródłowe sygnalizują istnienie B. już w trzecim tysiącleciu p.n.e. (Egipt, Chiny). W okresie kultury helleńskiej, hellenistycznej i rzymskiej działały bogate B., niektóre z nich posiadały charakter publiczny. We wczesnym średniowieczu rozwinęły się *B. klasztorne i *B. kościelne, w XIII-XIV w. powstały

pierwsze *B. uniwersyteckie. Najistotniejszą funkcją B. w pierwszym okresie istnienia było gromadzenie książek, nierzadko ich wytwarzanie. Zakładane na dworach królewskich (*B. dworskie) lub w instytucjach kultury religijnej, posiadały bardzo wąski społeczny zasięg. Nową fazę rozwoju B. (XV-XVIII w.) rozpoczął rozkwit kultury Odrodzenia i rozpowszechnienie wynalazku *druku. Powstały liczne B. wybitnych humanistów, królów, możnowładców świeckich i duchownych, pojawiły się *B. mieszczarskie. Ruchy społeczne okresu reformacji stały się jedną z sił, które oddziaływały na rozwój B. miejskich. W XVII-XVIII w. niektóre B. panujących i wybitnych mężów stanu stały się, często drogą fundacji, publicznie dostępne i nabierały znaczenia ogólnonarodowego (*B. fundacyjne). Wiek Oświecenia zaktywizował działalność B. uniwersyteckich, przy instytucjach naukowych poczęły powstawać pierwsze B. specjalne. Sekularyzacja zakonów przyczyniła się do wzbogacenia księgozbiorów świeckich. W okresie tym wzrosły zasoby B., rozszerzyło się środowisko czytelnicze, utrwaliło się przekonanie o roli B. jako narzędzia społecznego wychowania. Niektórzy panujący przyznawali B. *egzemplarz obowiązkowy druków, ustalały się zasady wykonywania czynności bibliotekarskich. Na przełomie XVIII i XIX w. w związku z intensywnym rozwojem nauki pojawiły się *B. tow. naukowych. — Rewolucja francuska, wysuwając i realizując hasło nacjonalizacji i powszechnej dostępności księgozbiorów bibliotecznych, zapoczątkowała nowożytnie dzieje B. W XIX i w pierwszej ćwierci XX w., na tle upowszechnienia nauki i kultury, B. uzyskały rangę instytucji społeczno-kulturalnych o charakterze publicznym. Zróżnicowały się typy B. i ich funkcje. Powstała i szybko rozwijała się sieć B. powszechnych. Organizowały się lub rozwijały B. narodowe, *B. parlamentarne, *B. władz i urzędów. Powstały nowe typy B. specjalnych: *B. dla dzieci, *B. szpitalne, *B. dla niewidomych. Niektóre państwa ogłosiły ustawy o B., określające zadania służby bibliotecznej i świadczenia państwa na rzecz B. Wyodrębnił się zawód bibliotekarza, ustalono teoretyczne podstawy *bibliotekoznawstwa i normy czynności bibliotekarskich, zwłaszcza w zakresie opracowania zbiorów. Współczesny etap rozwoju B. intensyfikuje kierunki ich działalności w poprzednim okresie, wnosi równocześnie nowe zasady i formy pracy B. Gwałtowny rozwój nauki i techniki, szkolnictwa wszelkich stopni, powszechna industrializacja oraz demokratyzacja kultury i ogromny wzrost produkcji wydawniczej powodują dynamiczny rozwój usług bibliotecznych. Wzrasta wielokrotnie ilość B., stan zbiorów i ich użytkowanie. Rozwijają się szczególnie intensywnie B. specjalne (*B. szkół wyższych) — naukowe i fachowe. Dążąc do sprawniejszej organizacji pracy czytelnika, B. rozszerzają swe usługi w zakresie informacji o piśmiennictwie, wykorzystując lub wytwarzając *katalogi centralne, po-

moce bibliograficzne (*Bibliografia) i dokumentacyjne (*Dokumentacja). Działalność B. w zakresie udostępniania i informacji wykracza poza jej mury, rozwija się wypożyczanie międzybiblioteczne i in. formy udostępniania zamiejscowego. Dla ułatwienia kontaktu czytelnika z książką B. wprowadzają wolny dostęp do magazynów. B. uniwersalne i wielokierunkowe decentralizują użytkowanie zbiorów, tworząc zespoły czytelników specjalistycznych. Racjonalizując zasady gromadzenia zbiorów, B. naukowe dzielą się zadaniami w tym zakresie, ustalając ogólnokrajowe plany specjalizacji zbiorów. Skutki szybkiego rozwoju ilościowego zbiorów są neutralizowane przez wprowadzanie magazynowania zwarte, zastosowanie *mikroreprodukcji oraz organizowanie *B. składowych. B. coraz szerzej wykorzystują w swych pracach nowe osiągnięcia techniki (np. automatyzacja transportu, mechaniczne powielanie *kart katalogowych, mikroreprodukcja, *reprografia, zastosowanie matematycznych maszyn pamięciowych do celów informacji). Z rozwojem usług bibliotecznych wiąże się rozwój teorii bibliotekarstwa i szkolnictwa bibliotekarskiego średniego i wyższego (*Kształcenie i szkolenie zawodowe), powstają liczne instytuty i katedry bibliotekoznawstwa. Aktywizują swą działalność narodowe i międzynarodowe organizacje bibliotekarzy (*Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Bibliotekarzy). B. coraz żywiej i wielostronnie współdziałają w realizacji zadań swoich środowisk czytelniczych, wnosząc twórcze wartości do rozwoju nauki i techniki, kultury i oświaty. — Zob. tab. 7, 8.

Zob. też B. w STAROŻYTNOŚCI, B. w ŚREDNIOWIECZU, B. NOWOŻYTNE, B. POLSKIE ZA GRANICĄ, poszczególne kraje — BIBLIOTEKI.

R. Przelaskowski: *Bibl. i jej organizacja*. 1960. — *Bases of modern librarianship*. Ed. by C.M. White. 1964.

BIBLIOTEKA — ORGANIZACJA, schemat B. oraz sposoby jej funkcjonowania. Odpowiednia O. jest warunkiem sprawnej realizacji zadań B.: optymalnego zaspokojenia potrzeb *czytelnika przy najmniejszym nakładzie środków oraz pełnego wykorzystania zgromadzonych środków do rozszerzenia *czytelnictwa. O organizacji B. decydują jej cele i zadania oraz wielkość zbiorów i usług. W obszernej problematyce organizacyjnej B. można wyróżnić cztery działy, odpowiadające podstawowym elementom składowym B.: O. zbiorów, udostępniania, budynku oraz personelu i prac bibliotecznych. Termin organizacja B. bywa również używany w węższym zakresie i oznacza organizację prac bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania B.

O. zbiorów to sposób ich przystosowania do użytku czytelników przez odpowiedni podział i układ zawartych w nich dokumentów oraz przez zestawienie katalogów, informujących o zawartości zbiorów. Wyróżnia się

systemy podziału zbiorów ze względu na: rodzaj dokumentów, ich tematykę, rzadziej język, chronologię wydania, region, sposób udostępniania. Katalogi ujmują piśmiennictwo wg określonych zasad. System ewidencji katalogowej zbiorów bywa również nazywany organizacją katalogową. O. zbiorów ma fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania B.

O. udostępniania to struktura agend obsługi czytelników i formy ich działalności. Ze względu na miejsce użytkowania zbiorów wyróżnia się udostępnianie prezencyjne (*B. prezencyjne), wypożyczanie miejscowe i zamiejscowe. Wykorzystywanie dokumentów dokonuje się: bezpośrednio, przy wolnym dostępie czytelnika do zbioru, za pośrednictwem bibliotekarzy lub drogą reprodukcji. Dla potrzeb czytelnictwa prezencyjnego można tworzyć oddzielne czytelnie tak ze względu na rodzaj użytkowanych w nich dokumentów, ich tematykę, jak również ze względu na rodzaj obsługiwanych czytelników, ich wiek, poziom umysłowy itp. Formą O. udostępniania jest również system informowania czytelników o piśmiennictwie oraz pomocy w wykorzystywaniu zbiorów. System ten B. organizuje gromadząc, tworząc i udostępniając źródła informacji o piśmiennictwie. Działalność informacyjną B. prowadzi bądź w wydodrębnionej komórce organizacyjnej, bądź w czytelniach specjalistycznych.

Budynek (lokal), jego położenie, wielkość, wewnętrzny rozkład oraz wyposażenie wewnątrz to podstawowy warunek dobrej organizacji B. Do ogólnych postulatów sprawności budynku B. należy: względna izolacja wnętrza magazynowych od pracowni bibliotekarskich i od agend udostępniania (jeśli czytelnik nie ma wolnego dostępu do zbiorów); niekrzyżowanie się dróg czytelnika i książki oraz ich maksymalne skrócenie; możliwość organicznej rozbudowy budynku oraz łatwej przebudowy wewnątrz (fleksyjność budynku).

Personel działalności podstawowej wykonuje czynności związane z gromadzeniem, opracowaniem, przechowywaniem, udostępnianiem oraz informowaniem o zawartości zbiorów. W skład personelu działalności podstawowej mogą wchodzić prócz bibliotekarzy bibliografowie i dokumentaliści oraz pracownicy techniczni, jak konserwatorzy, fotografowie, introligatorzy. Ponadto B. zatrudniają personel administracyjny. Ze względu na kwalifikacje personel bibliotekarski dzieli się na zawodowy (posiadający kwalifikacje zawodowe) i niezawodowy. Wśród personelu zawodowego wyróżnia się bibliotekarzy naukowych, którzy posiadają wyższe kwalifikacje bibliotekarskie i wykonują czynności nieschematyczne (np. selekcja piśmiennictwa, analiza, ocena i kwalifikowanie jego treści, czynności kierownicze i organizacyjne).

Strukturę organizacyjną B. kształtuje wzajemne ustosunkowanie jej elementów składowych. Wyróżnia się dwa

podstawowe typy struktury organizacyjnej: funkcjonalną i przedmiotową. Struktura funkcjonalna polega na grupowaniu pracowników wg rodzajów wykonywanych czynności; najprostszą formą jest podział na trzy działy: *gromadzenia, *opracowania, *udostępniania. Struktura przedmiotowa skupia elementy składowe ze względu na rodzaj lub treść zbioru (np. dział czasop., dział prawa, dział sztuki) lub rodzaj obsługiwanych czytelników (np. dział dziecięcy, dział ociemniałych). Najczęściej biblioteki stosują mieszany typ struktury. — Struktura organizacyjna B. powinna: obejmować całokształt spraw B.; przejrzystość rozgraniczać zakres działania poszczególnych jednostek organizacyjnych; stwarzać dla nich warunki najbardziej wydajnej realizacji zadań; umożliwiać ich wzajemną współpracę w celu pomyślnej realizacji zadań całej B. Ważnym problemem jest organizacja drogi książki i drogi czytelnika. Książka po nabyciu przez B. zostaje zewidencjonowana (*Akcesja), skatalogowana (*Katalog) alfabetycznie i rzeczowo, zinwentaryzowana (*Inwentarz), osygnowana (*Sygnatura), poddana zabiegom konserwacyjnym (*Konserwacja zbiorów), włączona do zbioru, dostarczona czytelnikowi. Droga książki powinna być maksymalnie krótka w czasie i przestrzeni; książka przebywając ją, powinna być zabezpieczona przed zagubieniem lub uszkodzeniem. Czytelnik po wejściu do B. podlega rejestracji, zapoznaje się z regulaminem, zostaje poinformowany o istnieniu i zlokalizowaniu potrzebnych mu książek, które otrzymuje na miejscu lub do domu. Droga czytelnika powinna być możliwie krótka i prosta, zakres ewidencji i informacji niezbędnie wystarczający. — Ogólna sprawność prac bibliotecznych zależy od ich specjalizacji, normalizacji i mechanizacji. Postulat specjalizacji jest realizowany poprzez odpowiedni podział pracy. Normalizacja pracy polega na: wykonywaniu największej liczby czynności wg przepisów określających ściśle ich przebieg i metodę (normy czynnościowe, np. instrukcja katalogowania, regulamin wewnętrzny działu); wykorzystywaniu w pracy znormalizowanych narzędzi i in. przedmiotów (normy przedmiotowe, np. wzory sprzętów, formularzy); używaniu znormalizowanych terminów, symboli, klasyfikacji (normy znaczeniowe, klasyfikacyjne). *Mechanizacja pracy oznacza zastępowanie, w możliwie największym stopniu, wysiłku ludzi sprzętem technicznym. Szczególnym przypadkiem mechanizacji prac jest ich automatyzacja. — Organizowanie B. i jej poszczególnych elementów należy do czynności kierowniczych, które pełni dyrektor (kierownik) B. Czynności te obejmują: analizę potrzeb środowiska czytelniczego, ustalanie na tym tle zadań B. oraz zabezpieczenie środków ich realizacji, ustalanie struktury i metod funkcjonowania B., planowanie, koordynację i kontrolę działania. Funkcje doradcze wobec dyrekcji może spełniać rada złożona z kierowników oddziałów, zwana Radą

Biblioteczną. Przy B. mogą działać różnego rodzaju komisje jako organy nadzoru lub współpracujące z B. — Aktem normatywnym określającym organizację B. jest statut (lub regulamin); precyzuje on jej cele, zadania, funkcje oraz strukturę organizacyjną. Dla potrzeb zespołu B. jednego typu bywa ustalany statut wzorcowy lub ramowy. B. może posiadać również regulamin wewnętrzny (regulamin pracy) określający działanie jednostek organizacyjnych. Wartości korzystania ze zbiorów, uprawnień i obowiązków czytelników normuje regulamin zewnętrzny. Teoria organizacji B. należy dotąd do słabiej rozwiniętych dziedzin bibliotekoznawstwa, choć znaczenie jej dla praktyki działania B. stale wzrasta.

R. Przelaskowski: *Organizacja bibl. sieci i rodzaje bibl. w Polsce*. W: *Bibliotekarstwo naukowe*. 1956. — H. Kunze: *Bibliotheksverwaltungslehre*. 1958. — S.R. Ranganathan: *Library administration*. 1959. — J. Baumgart: *Struktura organizacyjna bibl. naukowych*. W: *Z zagadnień teorii i praktyki bibliotekarskiej*. 1961. — J.D. Brown: *Manual of library economy*. 1961. — A.W. Klenow, W.W. Pietrowskij: *Organizacja bibliotecznych fundów i katalogów*. 1963. — *Organizacja i administracja biblioteki*. Praca zbiorowa pod red. B. Olejniczaka. 1964. — L.J. Strauss, L.M. Strieby, A.L. Brown: *Scientific and technical libraries*. 1964.

BIBLIOTEKA AKADEMII LUBRAŃSKIEGO zob. **BIBLIOTEKI SZKOLNE**.

BIBLIOTEKA AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI zob. **BIBLIOTEKA POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE**.

BIBLIOTEKA AKADEMII ZAMOJSKIEJ zob. **BIBLIOTEKI SZKOLNE**.

BIBLIOTEKA ARSENAŁU zob. **FRANCJA — Biblioteki**.

BIBLIOTEKA AWINIOŃSKA zob. **BIBLIOTEKA APOSTOLICA VATICANA**.

BIBLIOTEKA BAWOROWSKICH zob. **BIBLIOTEKI FUNDACYJNE**.

BIBLIOTEKA BRANICKICH zob. **BIBLIOTEKI RODOWE**.

BIBLIOTEKA CENTRALNA zob. **SIEĆ BIBLIOTECZNA**.

BIBLIOTEKA CZAPSKICH zob. **BIBLIOTEKI RODOWE — B. Hutten-Czapskich**.

BIBLIOTEKA CZARTORYSKICH zob. **BIBLIOTEKI RODOWE**.